

Erdal Bahçivan

Çağlar
ÇAGATAY

Hedefimiz ileri teknolojiye dayalı üretim modeli olmalı

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Meclis'i Cumhuriyetin 100'üncü yılında, 'Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında Yeni Nesil Sanayi İçin Önceliklerimiz Neler Olmalı?' ana gündem maddesi ile toplandı. Ucuz işgücü ve ucuz ham maddeye dayanan eski üretim tarzının, yerini artık temel unsuru bilim ve teknolojiye dayalı yüksek katma değer olan bir sanayiye bıraktığını dile getiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Güntümüzde

ülkelerin rekabet gücü, mal ve hizmet üretimlerinin ötesinde, bunların ne ölçüde ileri teknolojiye dayalı yüksek katma değer taşıdığına bağlı hale gelmiş durumda. Üretimde yüksek teknoloji payının halen son derece düşük olması, Cumhuriyetin yeni yüz yılında en önemli hedefimizin ileri teknolojiye dayalı katma değerli üretimi artırmak olması gerektiğini açıkça ortaya koyuyor." diye konuştu. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ekim ayı Meclis toplantısı

'Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında Yeni Nesil Sanayi İçin Önceliklerimiz Neler Olmalı?' ana gündem maddesi ile gerçekleştirildi. Meclis toplantısı öncesinde İSO yönetimi ve meclis üyeleri katılımlıyla Cumhuriyetin kuruluşunun 100'üncü yılı için hazırlanan, Türkiye'nin güçlü sanayi mirasına, geleceğe yönelik gelişim idealine ve bir mirasın izinde ilerleyen yenilikçi doğasına işaret eden etkileşimli dijital 'İz ve Miras' sergisinin de açılışı yapıldı.

İSO'nun meclis toplantısı öncesinde İSO yönetimi ve meclis üyelerinin katılımıyla dijital 'İz ve Miras' sergisinin açılışı yapıldı.

Türkiye insani gelişmişlikte 200 yıldır 'patinaj' yapıyor

Sadece geçen 100 yılda değil son 200 yılda Türkiye'de iktisadi büyümenin dünya ortalamalarına yakın olmasına karşın insani gelişmenin dünya ortalamalarının altında kaldığını söyleyen **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, "200 yıldır patinaj yapıyoruz. Bu patinajdan kurtulmak için salt ekonomik büyümeye dayalı anlayışı terk etmeliyiz" dedi.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)

Meclis'i Cumhuriyetin 100'üncü yılında, 'Cumhuriyetimizin İkinci Yüzylında Yeni Nesil Sanayi İçin Önceliklerimiz Neler Olmalı?' ana gündem maddesi ile toplandı. Mecliste konuşan **İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan**, sadece geçen 100 yılda değil son 200 yılda Türkiye'de iktisadi büyümenin dünya ortalamalarına yakın olduğunu buna karşılık insani gelişmenin dünya ortalamalarının altında kaldığını belirterek, "200 yıldır patinaj yapıyoruz. Bu patinajdan kurtulmak için salt ekonomik büyüme, rakamlar ve niceliksel değerlere dayalı egemen anlayışı artık ivedilikle terk etmeliyiz" dedi.

Bahçivan, yeni dönemde benimsemesi gereken üretim tarzı ile ilgili, "Yeşil ekonomiye dayalı bütünsel kalkınma, teknoloji odaklı yüksek katma değerli üretim, Ar-Ge, tasarım ve dijitalleşme, verimlilik ve ölçek ekonomisi, nitelikli eğitim ve nitelikli insan gücü Cumhuriyetimizin İkinci Yüzylında önceliklerimiz olmalıdır. Bu konular ve öncelikler bir süredir ülkemizin gündeminde ve tartışılıyor da. Burada önemli olan nokta konuşulanları uygulama ve pratiğe geçirmek olmalıdır. Aksi takdirde kendimizi aynı kelimelerin tekrar tekrar döndüğü bir kısır döngünün içine mahkum etmiş oluruz" ifadelerini kullandı. Mevcut ekonomik gelişmeler hakkında da değerlendirmeler yapan **Erdal Bahçivan**, dünyada enflasyon oranlarının hala hedeflerin

■ İsrail'i şiddetle kınıyorum

Konuşmasında yakın coğrafyada yıllardır yaşanan savaşlara da değinen **İSO Başkanı Bahçivan**, 7 Ekim 2023 tarihinde Gazze'de patlak veren savaşta İsrail'in savaş hukukuna aykırı hareket ettiğine dikkat çekerek, "Maalesef toplumların en savunmasız kesimleri olan çocuk, kadın, yaşlı ve masum sivilleri ayırmadan, hastane ve ibadethaneler de dahil olmak

üzere vurup geçiyor. Uluslararası hukuku, modern dünyanın büyük mücadeleleri sonucunda kazanılan yerleşik norm ve değerlerini tanımayan İsrail'i şiddetle kınıyorum. Bu kötü, ürkütücü gidişata dünyanın ve tüm insanlığın dur demesi lazım. İsrail'i devlet olarak kınarken; ne antisemitizme, ne de İslamofobi'ye asla prim verilmemelidir."

üzerinde olduğunu, küresel ekonominin de zayıf büyüme-yüksek enflasyon sorunuyla mücadelesine devam ettiğini belirtti. Bahçivan, şöyle devam etti: "Ülkemizde de 2023 yılını nispeten yüksek bir büyüme ile kapatacağımız açık. Ancak, büyüme kompozisyonumuzun kırılma noktalarını artırdığını da unutmamamız gerekiyor. **Sanayi** üretimi ve ihracatın zayıf, özel tüketim ve ithalatın canlı seyrettiği dengesiz görünüm sürüyor. Bunun cari açık ve enflasyon tarafındaki yansımalarını yaşamaya devam ediyoruz."

Hedef, bedel ödenmeden kırılma noktalarının azaltılması

Tüm bunlara depremin kamu mali dengeleri üzerinde yarattığı baskının da eklenmesi gerektiğine işaret eden **Erdal Bahçivan**, "Yeni ekonomi yönetimimiz, başta para politikası olmak üzere ekonomi politika-

larında köklü değişikliklere gitti ve yeni bir yol haritası ortaya koydu. En net ifadesini Orta Vadeli Program'da gördüğümüz bu yol haritasını tek cümlede özetlemek istersek; 'Büyüme ve istihdamda ağır bedeller ödemeden, enflasyon ve cari açık gibi kırılma noktalarının azaltılmasıdır' diyebiliriz. Böylesi zor bir hedefi başarabilmek için, en başta büyümeye dış talep ve üretken yatırımlardan gelen katkının artırılması, özel tüketim harcamalarının ise daha ılımlı düzeylere çekilmesi gerekiyor. OVP'de bu hedefin altının kalın şekilde çizildiğini görüyoruz" diye konuştu.

Asgari ücrette popülist söylemler soruna yol açabilir

Yeni yılın yaklaşması ile birlikte asgari ücrette yaşanacak artışa ilişkin tartışmalara da değinen Bahçivan, şöyle devam etti: "Yılbaşı yaklaşır-

ken çalışanların ücret artışları konusu gündemde ön sıralarda yerini alıyor. Adeta toto oynar gibi asgari ücretin ne kadar olacağına dair bahisler de alınmaya başladı. Bu konuda sadece çalışanların değil üretim hayatımızın ve işletmelerin içinde bulunduğu zorlu koşullar da dikkate alınmalı. Rasyonellikten uzak, popülist söylem ve yaklaşımlara dayalı ücret artışı zor dönemden geçen ekonomi ve üretim hayatımızı olumsuz etkileyerek içinden çıkılması daha zor ve daha büyük sorunlar doğuracaktır" diye konuştu.

Para politikasının yapısal sorunları tek başına çözme gücüne sahip olmadığına vurgu yapan **Erdal Bahçivan**, sözlerini şöyle sürdürdü: "Para politikasından ancak, ihtiyaç duyduğumuz reformları hayata geçirebilmek için uygun ortamı yaratmasını bekleyebiliriz. Bu açıdan baktığımızda, enflasyonda kalıcı iyileşmeyi sağlarken diğer taraftan gelir düzeyimizi gerçekçi şekilde artıracak ve dış pazarlarda rekabet gücümüzü iyileştirecek temel unsur, yüksek ve kalıcı verimlilik artışlarıdır." Bahçivan, küresel anlamda rekabetçi olabilmek için **sanayinin**, daha yeşil, daha döngüsel ve daha dijital bir yaklaşımı benimsemesi gerektiğini belirterek, nitelikli iş gücüne ihtiyaç duyduğunu vurguladı.

İSO Meclis toplantısının ardından ise Gazeteci Servet Yıldırım moderatörlüğünde Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Şevket Pamuk, Bilkent Üniversitesi Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Kara, Microsoft Türkiye Genel Müdürü Levent Özbilgin ve Yazar/ Danışman Evrim Kuran'ın konuşmacı olarak yer aldığı bir de panel düzenlendi.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT:

Piyasa gözetim ve denetimi faaliyetleri devam edecek

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, dün İstanbul'da Uluslararası HVA-C&R, Yalıtım, Pompa, Vana, Tesistat, Su Arıtma, Yangın, Havuz ve Güneş Enerjisi Sistemleri Fuarı'nın (ISK-SODEX 2023) açılışına katıldı. Bolat, "Temmuz-ağustos-eylülde tarihin en yüksek aylarının ihracat rakamlarını elde ettik. İnşallah ekim ayında da güzel bir rakama ulaşacağız, günlük rakamlar bizi ümitlendiriyor" dedi.

Öğleden sonra ise **Ankara Sanayi Odası** Meclis Toplantısına katılan Bolat, ihracata verilecek desteğin 2024'te artırılacağını hatırlatarak, bunun yanında piyasa gözetim ve denetimine yönelik faaliyetlerin de devam edeceğini söyledi. Konuşmasında Filistin'de devam eden operasyonları kınayan Bakan Bolat, otomotiv ve konut sektöründeki tedbirlerin sonuçlarının alınmaya başlandığını ve konut sektöründeki sorunların azalmaya başladığını belirterek şunları kaydetti: "Fahiş fiyat ve stokçulukla yaptığımız yoğun mücadele kapsamında aldığımız önlemlerin ve yaptığımız denetimlerin, piyasayı rahatlatma noktasındaki önemli katkılarını görüyoruz. Bunların yanında, ticari hayatta faaliyet gösteren tüm perakendecilerimizi indirim kampanyaları düzenlemeye davet ettik. Sayın Cumhurbaşkanımızın da dile getirdiği bu indirim kampanyaları sektör temsilcilerimiz tarafından olumlu karşılandı."

Dahilde İşleme Rejiminde kapatma belgelerine ek süre verilmesi, EXİMBANK ve İGE'nin kaynak sağlaması faaliyetlerinin olumlu ilerlediğini belirten Bolat, "İGE A.Ş. sayesinde bugüne kadar 10.000 bini aşkın ihracat-

Ardıç'tan AB Menşe Kümülasyonu uyarısı

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardıç, AB'nin yürürlüğe girecek menşe kümülasyonuna yönelik revizesi konusunda uyardı. Filistin'de yaşanan insanlık dramını kınayarak konuşmasına başlayan Seyit Ardıç, Gümrük Birliği'nin güncellenmesine sıcak baktıklarını ancak AB'nin serbest ticaret anlaşmalarının Türkiye'nin müzakerelere katılmadan tek taraflı yürürlüğe girmesine yönelik dezavantajın giderilmesi gerektiğini belirtti. "AB ile üçüncü tarafların imzaladığı yeni nesil serbest ticaret anlaşmalarında taraflar karşılıklı avantaj elde ederken, Türkiye bu anlaşmalardan olumsuz etkileniyor. Ticaret Bakanlığımızın bu olumsuz etkileri ortadan kaldırmak için üçüncü ülkelerle anlaşmalar yaptığını, müthiş bir çaba ortaya koyduğunu biliyoruz, ancak bu belli bir zaman gecikmesini beraberinde getiriyor ve çoğu zaman pazar kayıplarımız oluyor" dedi. AB'nin Kasım ayında oylayacağı Revize

Bölgesel Konvansiyon'un Türkiye'nin rekabet gücü açısından riskli olduğunu belirten Ardıç, şunları kaydetti: "Çinde bulunduğumuz AB menşe kuralları açısından Konvansiyon'un önemi yüksek. Bu konuda da Avrupa Komisyonu'nun attığı son adımlar ülkemiz aleyhine bir asimetri doğurdu. Menşe sisteminde biz Gümrük Birliği üyesi olduğumuz için AB'ye yapılan ihracatta bazı koşullarda telafi edici vergi öderken; Konvansiyon'a taraf olan ülkeler, kümülasyon dışı ülkelere ithal ettikleri ürünler için bir vergi ödemeyecekler. Yani ihracatçı üreticilerimiz, rekabet kaybı yaşayacaklar. Avrupa Birliği pazarı bizim için önemli. Konvansiyondaki konumumuzu netleştirmeliyiz. Konvansiyonu kabul etmemenin maliyeti daha yüksek olabilir. İhracatımız azalabileceği gibi, orta ve uzun vadede yeni yatırım çekmek veya mevcut yatırımları ülkemizde tutmak zorlaşabilir."

çımıza 46,2 milyar liralık kefalet sağladık. Bakanlığımızın Merkez Bankamız ile yürüttüğü ortak çalışmalar neticesinde, reeskont kredilerinin günlük limitini 10 kat artışla 3 milyar TL'ye çıkardık" dedi.

Ülkelerin, metal, makine, mühendislik, otomotiv yanında son 20 yıl içinde bilgi teknolojileri ve telekomünikasyondaki seviyeleriyle gelişmişlik sağladıklarını hatırlatan Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Türkiye'nin hızla büyüyerek gelişmiş 10 ülke arasına gireceğini kaydetti. Türkiye'nin OVP ve Kalkınma Planı ile gelecek dönemde de büyümesinin süreceğini öngörüldüğünü hatırlatarak, salgın ve Rusya-Ukrayna savaşı

döneminde dahi büyümenin sürmesi ve ihracat artışının önemli bir başarı olduğunu vurguladı.

Ankara'nın önemli bir **sana-yi** kenti haline geldiğini, turizm ve ticari alanda da büyük bir değere ulaştığını vurgulayan Ömer Bolat, "Savunma ve uzay **sana-yi**, makine, bilgi ve iletişim teknolojileri, tıbbi teknolojiler, sağlık turizmi ve gıda/tarım alanlarında gelişmiş bir ekosisteme sahip olan şehrimiz, 13 **Organize Sana-yi** Bölgesi ile ülkemiz **sana-yi**-nin, üretim kapasitesinin gelişmesinde ciddi paya sahiptir. **İSO** tarafından açıklanan 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu Araştırmasında **ASO** üyesi 29 firmanın bulunması çok kıymetlidir" dedi.

Enflasyon muhasebesi ile yüksek borçlu şirketler kârlı çıkabilir

Enflasyon muhasebesi 20 yıl aranın ardından tekrar uygulanacak. Yeni dönemde yüksek borçlu şirketler, parasal olmayan varlıklarda duranların kârlı çıkabileceği, banka kârlarının enflasyon muhasebesi sonrası yüzde 50 azalabileceği belirtiliyor.

Son iki yılda yüksek enflasyon dönemi yaşayan Türkiye, yaklaşık 20 yıl aranın ardından 2023 sonunda tekrar enflasyon muhasebesine geçmeye hazırlanırken, bu süreçte parasal olmayan varlıklara yönelen ve yüksek borçlu şirketlerin kârlı çıkması bekleniyor.

Türkiye'de son iki yılda yüzde 85'in üzerine kadar çıkan yüksek enflasyon sonrasında uygulanacak enflasyon muhasebesi, işletmelerin mali tablolarında enflasyon nedeniyle ortaya çıkan bozulmayı düzeltmeyi amaçlıyor.

Konuyla ilgili Reuters'ın sorularını yanıtlayan Hazine ve Maliye Bakanlığı bilançolarda bu yıl sonunda devreye girmesi planlanan enflasyon muhasebesi sonucu oluşan kâr ya da zararın 2024 ve sonrasında sonra vergi matrahını etkileyeceğini belirterek, bu dönemde enflasyon düzeltmesinin sektörler ve şirketlerde vergi matrahını artırıcı veya azaltıcı etkisi olabileceğini ifade etti.

Uzmanlar, yüksek enflasyon sürecinde borçlanan, sabit kıymet yatırımı yapan ve parasal olmayan varlıklara yönelen şirketlerin avantaj sağlayacağına dikkat çekiyorlar.

Fiktif kârlar oluştu

Başkent Üniversitesi öğretim üyesi Soner Gökten, enflasyon muhasebesi sonrasında, borçlu

işletmelerin enflasyon kârı yatacaklarını ve parasal olmayan varlıklara yatırım yapanların daha avantajlı olacaklarını belirterek, enflasyon döneminde fiktif kârların oluştuğunu ekledi. Gökten, "Özellikle bankalarda gözlemledik bunu. Artık bankalar enflasyona göre düzeltilmiş tablo-larla sonrasında, kârların dörtte birini belki ancak raporlayabilecekler" dedi.

Enflasyon muhasebesi kapsamında 2023 dönemi sonuna ait mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak; izleyen dönemlerde enflasyon düzeltmesi yapılabilmesi için, fiyat endeksindeki (Yİ-ÜFE) artışın içinde bulunulan dönem dâhil son üç hesap döneminde yüzde 100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde yüzde 10'dan fazla olması şartı gerekiyor.

Enflasyon muhasebesi alanında çalışan bir vergi uzmanı da, Türk şirketlerinin genelde aktiflerini borçla finanse eden şirketler olduğunu söyleyerek, "Türkiye'de sanayi sektörü ve ticaret sektöründeki şirketler genelde borçla yatırım yaparlar, aktiflerine enflasyondan etkilene-meyen kıymetler alırlar, sabit kıymet alır, makine teçhisat alırlar..." dedi ve ekledi: "Ve bahsettiğimiz şirketlerin, yüksek borçluluklarından dolayı bu iş-ten (enflasyon muhasebesi) kâr yazmaları daha yüksek bir ihtimal gibi görünüyor."

İstanbul Sanayi Odası'nın, eylül sonunda açıkladığı ve Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun verilerinin yer aldığı **İSO-500** 2022 raporuna göre bu şirketlerin 2022'de toplam borçları yüzde 67 artarak 2.5

trilyon liraya ulaştı.

Hazine Reuters'a yaptığı açıklamada, enflasyon düzeltmesi yapacak mükelleflerin, bilançolarının aktif ve pasif yapısı, bilançolardaki parasal olan ve olmayan kıymetlerin dağılımı ile bu kıymetlerin kayıtlara girme tarihi ve kaynaklarının öz sermaye veya borçlanmayla karşılanma durumuna göre, kâr veya zarar oluşabileceğini söyledi.

Açıklamada ayrıca, Orta Vadeli Programdaki enflasyon tahminleri dikkate alındığında, enflasyon düzeltmesinin 2024-2026 yıllarında yapılacağı sonucunun ortaya çıktığı, 2027'den itibaren ise gerekli şartların oluşmayacağı ve düzeltme yapılmayacağı tahmin edildiği ifade edildi.

Banka kârları yüzde 50 azalabilir

Üst düzey bankacılık kaynakları bankaların yüksek kârlılık dönemlerinin geride kaldığına ve bu rakamların yüksek enflasyon döneminde gerçeği yansıtmadığına dikkat çekerek, enflasyon muhasebesi sonrası bankaların kârlarında yüzde 50'ye varan düşüş yaşanabileceğinin altını çiziyor.

Ekim 2022'de enflasyon yüzde 85'i aşarken, Türk bankacılık sektörü ise bu ortamda tarihi kârlar açıklamış ve sektörün 2022 sonunda net kârı yüzde 366 artışla 433.46 milyar liraya çıkmıştı.

Şimşek: Yabancı yatırımlar geri dönecek

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, yabancı yatırımların geri döneceğini söyledi. Şimşek, programın sürekliliği konusundaki endişelerin yersiz olduğunu belirtti. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Körfez ülkelerinde yatırımcı temaslarına devam ediyor. Bloomberg News'in geçtiği habere göre Şimşek, sermaye girişlerinin Türk Lirası'nda reel değer kazancı yaratacağını belirtti. Yeni ekonomi programına ilişkin değerlendirme yapan Şimşek, "Programın sürekliliği konusundaki endişeler yersiz" ifadelerini kullandı. Bakan Şimşek, hafta başında Körfez ülkeleri turuna çıkmıştı. Önce Birleşik Arap Emirlikleri'ne ardından da Katar'a ziyarette bulundu. Şimşek'in son durağı Suudi Arabistan olacak.

“Gümrük birliğinin güncellenme süreci bir an önce başlatılmalı”

Türkiye'nin AB üyesi olması yolunda 1965 yılından bu yana faaliyet gösteren İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV), donmuş durumda olan AB müzakere sürecinin ilerlemesi için çalışıyor. Türkiye İMSAD Dergi'ye özel açıklamalarda bulunan İKV Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, AB sürecinin canlandırılmasına yönelik adımlar atılması ve AB reformlarının yeniden başlatılması gerektiğini belirterek, “Gümrük birliğinin güncellenme sürecinin bir an önce başlatılması ile Türkiye ve AB arasında ilişkilerin yeniden yakınlaşması ve AB pazarına erişimin artırılması mümkün olacak” dedi.

G eçmiş 12 Eylül 1963 tarihinde imzalanan Ankara Anlaşması'na uzanan Türkiye-AB ilişkilerinde Türkiye'nin AB üyesi olması için önemli bir misyon üstlenen İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV), 58 yıldır bu amaç doğrultusunda faaliyetlerini sürdürüyor. Türkiye'nin nihai olarak AB üyesi olması ve karar alma süreçlerine katılmasının en önemli hedefleri olduğunu vurgulayan İKV Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, “Bunun için çok katmanlı ve uzun soluklu bir strateji uygulanması gerekiyor. İKV, bu stratejinin sivil toplum sütununda yer alıyor. Türkiye-AB ilişkilerini ilgilendiren üyelik süreci, gümrük birliği, gümrük birliğinin güncellenmesi, vize serbestliği yol haritası, Yeşil Mutabakat, dijital gündem, tedarik zincirlerinde özen yükümlülüğü gibi konular faaliyetlerimizin ana eksenini oluşturuyor” diye konuşuyor. İKV Başkanı Ayhan Zeytinoğlu ile Türkiye-AB ilişkileri ve İKV'nin faaliyetlerini konuştuğumuz bir sohbet gerçekleştirdik.

Öncelikle İKV'nin kuruluş öyküsünü ve amaçlarını kısaca sizden dinlemek isteriz.

İKV, 1965 yılında **İstanbul Sanayi Odası** ve **İstanbul Ticaret Odası'nın** ortak girişimiyle kuruldu. Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Türkiye arasında bir ortaklık oluşturan Ankara Anlaşması'nın 1964'te yürürlüğe girmesinden kısa bir süre sonra kurulması ve iş dünyasının Vakfın kuruluşunda öncü olması son derece vizyoner bir yaklaşımı gösteriyor. Bugün AB üyesi olan birçok ülkede henüz Avrupa entegrasyonu tartışılmazken, Türkiye'de iş dünyasının öncü kuruluşları uzak görüşlü davranarak, böyle bir kuruluşun meydana getirilmesine önayak oldular. O günden bugüne başta **Türkiye Odaları ve Borsalar Birliğimiz (TOBB)** olmak üzere iş dünyamızın önde gelen kuruluşları Vakfımıza desteklemeye devam ediyor. **TOBB** en büyük mütevellî kuruluşumuz. Kurucular **İSO** ve **İTO**'nun yanı sıra **TİM**, **TÜSİAD**, **İstanbul Ticaret Borsası**, **TİSK**, **Türkiye Bankalar Birliği**, **İHKİB**, **İTHİB** ve **Kocaeli Sanayi Odası** da diğer mütevellî kuruluşlarımız. Bunun yanında çeşitli firma, oda ve dernekler destekçi statüsünde Vakfımıza katkıda bulunuyor. Türkiye'nin en eski sivil toplum kuruluşlarından olmasının yanı sıra, AB ve Türkiye-AB ilişkileri hakkında uzmanlaşmış olan, alanında özgün tek ihtisas kurumu olması da Vakfımızı özel kılıyor. Vakfımız bugüne kadar çok gelgitler atlatan, krizler geçiren, ilerleme ve gerileme dönemlerine sahne olan Türkiye-AB ilişkileri konusunda kararlı, veriyeye dayalı ve konjonktürel dalgalanmalardan etkilenme-

ÖZEL RÖPORTAJ / AYHAN ZEYTİNOĞLU

yen duruşunu devam ettirdi. Vakfımızın temel amacı Türkiye'nin Avrupa'da hak ettiği yeri almasına katkıda bulunmak, Avrupa Birliği entegrasyon sürecine tam üye olarak katılmasını sağlamak ve konu ile ilgili kamuoylarını bilgilendirmek. Gerek AB'nin doğru ve objektif bir şekilde Türkiye'de tanıtılması, gerekse de Türkiye'nin önyargısız bir şekilde AB'de bilinmesi ve Türkiye'nin yararına olan görüşlerin tanıtılması hususlarında çalışıyoruz. Sloganımız ise, "Türkiye'nin AB uzmanı". 1984 yılında açılan İKV Brüksel Temsilciliği AB nezdindeki faaliyetlerimiz için çok önemli. İş dünyamızın AB nezdindeki ilk temsilciliğini oluşturuyor. Gerek AB kurumları gerekse üye devletlerde yaptığımız etkinlikler ve temaslara Türkiye'nin AB hedefini destekliyoruz.

İKV, Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinde çok önemli bir misyon üstleniyor. Bu çalışmalar hakkında bilgi verir misiniz?

Türkiye'nin nihai olarak AB üyesi olması ve karar alma süreçlerine katılması bizim için en önemli hedefi oluşturuyor. Bunun için çok katmanlı ve uzun soluklu bir strateji uygulanması gerekiyor. İKV, bu stratejinin sivil toplum sütununda yer alıyor. Öncelikle Türkiye'nin üyeliği hedefinin gerçekleşmesi için entegrasyonun ilerletilmesi ve bu amaçla ekonomik ve ticari alandan başlamak üzere, kültürel ve siyasi ilişkilerin geliştirilmesi gerekiyor. Türkiye-AB ilişkilerini ilgilendiren üyelik süreci, gümrük birliği, gümrük birliğinin güncellenmesi, vize serbestliği yol haritası, Yeşil Mutabakat, dijital gündem, tedarik zincirlerinde özen yükümlülüğü gibi konular faaliyetlerimizin ana eksenini oluşturuyor. Bu konuların takip edilmesi, araştırmalar ve yayınlar yoluyla tanıtılması, konferans ve seminerler yoluyla aktarılması ve Türkiye'nin yararına olacak şekilde görüş ve öneriler oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapıyoruz. Örnek olarak AB Konseyi Dönem Başkanlığı'nı yürüten üye devletlerde gerçekleştirdiğimiz Türkiye-AB ilişkileri hakkındaki toplantı ve seminerler, gümrük birliğinin güncellenmesi ile ilgili olarak oda ve borsalarımızdaki bilgilendirme toplantıları, AB sivil toplum diyalogu kapsamındaki çalışmalar, Yeşil Mutabakat hakkında

ki farkındalık yaratma etkinlikleri verilebilir. 15 günde bir yayımlanan, AB ve Türkiye-AB ilişkilerindeki güncel gelişmelerin derlendiği e-bültenimiz, alanında tek olan aylık İKV Dergimiz ve her ay İngilizce olarak yayımlanan 'IKV monthly' adlı bültenimizin yanında internet sitemiz üzerinden de bilgilendirme ve farkındalık yaratma çalışmalarımız devam ediyor.

"VİZE SÜRECİNDE SORUNLAR DEVAM EDİYOR"

Türkiye-AB ilişkileri açısından geleneksel noktayı nasıl değerlendirirsiniz? Yeni dönemde AB ile ilişkilerimiz nasıl olmalı?

Türkiye-AB ilişkileri son olarak 2015-2016 yıllarında mülteci krizi çerçevesinde bir canlanma gösterdi. 18 Mart mutabakatı ile mülteci konusunda iş birliği karşılığında ilişkilerin canlandırılması hususunda uzlaşmaya varıldı. Ancak o mutabakatta öngörülen konularda bugüne kadar ilerleme sağlanamadı. Müzakere süreci donmuş durumda. İlişkilerin daha da gerilememesi ve güncel gelişmeler doğrultusunda yenilenmesi için önerilen gümrük birliğinin güncellenme süreci de siyasi gerekçeler sebebiyle başlatılamadı. 2013'te Geri Kabul Anlaşması'nın imzalanması ile başlatılan ve 18 Mart 2016 mutabakatı ile hız kazanan vize serbestliği süreci de nihayete erdirilemedi. Vize sürecinde sorunlar ve zorluklar artarak devam ediyor. AB'nin 2019'dan beri iki öncelikli konusu olan Yeşil Mutabakat ve dijital gündemi de içine alacak şekilde ilişkilerde yeni bir devrim yaratılması büyük önem taşıyor. Gümrük birliğinin güncellenme sürecinin bir an önce başlatılması ile Türkiye ve AB arasında ilişkilerin yeniden yakınlaşması ve AB pazarına erişimin artırılması mümkün olacak. Özellikle Covid-19 krizi ve Ukrayna Savaşı sonrasında AB'nin dış ilişkileri, enerji güvenliği, savunma politikası gibi alanlarda önemli değişimler yaşandı ve yaşanıyor. AB'nin genişleme politikasında da Balkanlar, Ukrayna ve Moldova'ya yönelik bir canlanma söz konusu. Bir aday ülke olmasına rağmen Türkiye'nin bu canlanma sürecinde ele alınmadığını görüyoruz. Değişen AB ekonomisi ve Avrupa mimarisinin içinde Türkiye'nin konumu son derecede önemli. Bunun yanında, genişleme sürecinde de tekrar yerini alabilmek için AB sürecinin canlandırılmasına yönelik adımlar atılması ve AB reformlarının yeniden başlatılması gerekiyor.

En büyük pazarımız olan AB ile ilişkileri geliştirmek için İKV olarak hangi stratejileri belirlediniz?

AB, Türkiye'nin en önemli ihracat pazarı. Avrupa değer zincirlerinde önemli bir konumu var. Ancak bu değer zincirlerinde önemli değişimler yaşanıyor. İklim değişikliği ile mücadele, yeşil büyüme politikaları, dijitalleşme, yapay zeka uygulamaları ve özen yükümlülüğüne yönelik gelişmeler AB ile ticaret ve iş yapma biçimlerini de değiştiriyor. İKV olarak bu gelişmelere dikkat çekmek ve Türkiye-AB

İlişkilerinin canlandırılmasına yönelik öneriler geliştirmeye ve farkındalık yaratmaya yönelik bir strateji izliyoruz. Bu doğrultuda ikili bir misyonumuz var. Bir yandan AB'de Türkiye ile ilişkilerin önemi ve üyelik perspektifini gündeme getirirken, Türkiye'de de AB hedefinin gündemde kalması için çalışıyoruz. Bunun için araştırma ve yayın yoluyla farkındalık yaratmak, kamuya açık etkinliklerle daha fazla kişiye ulaşmak, iş dünyası ve üniversiteler başta olmak üzere ilgili paydaşlar ile ortak çalışmalar yapmak, AB sürecini izleyen bakanlıklarımız ile koordineli bir süreç izlemek ve AB kurumları ve yetkililerine yönelik olarak Türkiye'nin görüşlerini aktararak ikna çalışmalarında bulunmak bu stratejinin önemli parçalarını oluşturuyor.

“YEŞİL MUTABAKATA UYUM ÇALIŞMALARINA HIZ VERİLDİ”

AB'nin Yeşil Mutabakat hedeflerine uyum konusunda Türk iş dünyası ne durumda?

Türk iş dünyası AB'nin Yeşil Mutabakat hedeflerine yönelik olarak uyum çalışmalarına hız verdi. Özellikle Avrupa ile iş yapan birçok firma karbon ayak izinin ölçülmesi ve sürdürülebilir üretim ve iş metodlarına geçilmesi için adımlar attı. İKV olarak birçok ilimizde gerçekleştirdiğimiz seminerlerde bu konuda yoğun bir farkındalık ve ilgi olduğunu görüyoruz. Ticaret Bakanlığımız da Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın bir benzeri olan Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nı oluşturdu. O anlamda Türkiye'de kapsamlı bir hazırlık olduğunu söylemek mümkün.

Öte yandan, Yeşil Mutabakat'ın ormancılıktan, ticarete, sanayiden, enerjiye kadar çok farklı boyutları olduğu dikkate alınırsa, Türkiye için daha bütüncül ve kapsamlı bir stratejiye ihtiyaç olduğu ortaya çıkıyor. İş dünyamız bu süreçte en önde gelen paydaş konumunda. Başta çatı örgütümüz TOBB olmak üzere bu konuda faaliyetler artarak devam ediyor. Devletin, iş dünyasının, finans kuruluşlarının, sivil toplumun ve akademinin birlikte hareket ettiği geniş ittifaklara ihtiyaç var. Yeşil Mutabakat'ın gündeme taşıdığı hidrojen, elektrikli taşıtlar, yenilenebilir enerji gibi alanlarda zaten güçlü olan potansiyelin daha da rekabetçi hale getirilmesi için yeşil finansman olanakları ile devletin öncülüğünde iş dünyasının da başını çektiği bir dönüşümün gerçekleşmesi gerekiyor.

Yabancı sermayeyi ülkemize çekmek için hangi politikalar izlenmeli?

Yabancı sermaye için yatırım ortamının iyileştirilmesi gerekiyor. Son dönemde Türkiye'ye yönelik yabancı sermayenin daha çok emlak sektörüne yöneldiğini görüyoruz. Oysa özellikle 2000'li yıllarda giderek artan yatırımlar 'greenfield' dediğimiz türden, üretim

“Türkiye'nin nihai olarak AB üyesi olması ve karar alma süreçlerine katılımı bizim için en önemli hedefi oluşturuyor.”

ve istihdama katkıda bulunan yatırımlardı. Bu süreci tekrar canlandırmak için yabancı sermayenin ihtiyaç duyduğu istikrar, öngörülebilirlik ve hukuk sisteminin güvenilirliği gibi konuların yanında bürokratik süreçlerin hızlandırılması, ticarete tarife dışı engellerin kaldırılması büyük önem taşıyor. Ayrıca yabancı sermaye için gerekli insan kaynağı, dijital alt yapı ve erişilebilirliğin sağlandığı öncelikli bölgeler belirlenmesi ve rekabetçi sektörlerin önceliklendirilmesi gerekiyor.

İKV'nin projeleri ve önümüzdeki dönemdeki hedeflerinden bahsedermisiniz?

İKV olarak AB ve küresel gündemi izlemeye, araştırmaya ve öngörmeye devam ediyoruz. Önümüzdeki dönemde gümrük birliği sürecinin canlandırılması, vize serbestliği, Yeşil Mutabakat'a uyum ve dijitalleşme konularına ağırlık vereceğiz. Küresel gündem hızla değişirken, bu durum Türkiye ve AB ilişkilerini de etkiliyor. Bu bağlantıları takip ederek politika önerileri geliştirmeye devam edeceğiz. Türkiye'nin AB'de görünürliğini artırmak ve karar alıcı çevrelerin sürece bakışını etkilemek için bilgilendirme çalışmalarımız ve temaslarımız olacak. Gümrük birliği sürecinin başlamasına bağlı olarak, süreçten maksimum fayda sağlamaya yönelik adımlar atacağız. Türk vatandaşlarının AB ülkelerine gidişinde vize konusu önemli bir sorun oluşturuyor. Bu süreçte de başarı kazanılmasına yönelik çalışmalarımız olacak. Türkiye'nin AB'de hak ettiği yeri alması, üyelik hedefi saklı kalmak üzere ilişkilerin canlandırılması için adım atılması ve değişen Avrupa ekonomisine uyum sağlanarak yeni fırsatların değerlendirilmesi öncelikli konularımız arasında yer alıyor.

“TÜRKİYE İMSAD, İNŞAAT MALZEMESİ SEKTÖRÜ İÇİN VAZGEÇİLMEZ BİR KURUM”

Türkiye inşaat malzemesi sektörünün çatı örgütü olan Türkiye İMSAD, sektörün yurt dışı pazarlarda başarısında da önemli bir misyon üstleniyor. Türkiye İMSAD'ın çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye İMSAD inşaat malzemesi sektörü için vazgeçilmez bir kurum. Yayınlarını ve etkinliklerini tüm sektör ve ilgili paydaşlar yakından izliyor. Türkiye İMSAD üyeleri Türkiye'nin ihracatında da önemli bir yere sahip. Bu anlamda Türkiye İMSAD'ın dış pazarlara yönelik çalışmaları büyük önem taşıyor. Küresel planda sektörün gelişimi, arz ve talep dengeleri, yeni teknolojiler, iklim değişikliğinin etkileri gibi alanlarda Türkiye İMSAD'ın sektöre yönelik bilgilendirme faaliyetleri çok kritik. Başta Türkiye İMSAD Başkanı ve Yönetim Kurulu olmak üzere ekibi tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Türkiye'de Emek Bölüşüm İlişkileri

Suay Işık Peköz
TAEM

» Türkiye, Covid-19 salgınıyla birlikte özellikle son yıllarda ekonomik ve sosyal alanda vatandaşların derinden hissettiği bir buhranın ve kırılmanın içerisine girdi. Ülkede özellikle emekçi kesimler açısından daha belirgin bir şekilde gerçekleşen bu ekonomik kırılma, beraberinde getirdiği yüksek enflasyon, dalgalı döviz kurları, faiz artırımları gibi değişkenlerle birlikte emekçileri ekonomik güvencesizlik içinde bıraktı.

Yaşanan kriz ortamında emekçilerin enflasyonu her geçen gün artarken alım

güçleri düştü, gelir dağılımı bozuldu, yoksulluk arttı. Yüksek borçlar ve artan vergi yükü sebebiyle gelirleri enflasyon karşısında eriyen milyonlarca emekçinin yaşam koşulları giderek ağırlaştı. Bu büyük kriz, emeğinden başka geçim kaynağı olmayan işçi sınıfı için gelir dağılımında ciddi bir bozulmaya ve alım gücünün düşmesine, Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) içerisinde işçi sınıfının aldığı payın daha da azalmasına neden oldu.

Türkiye büyüyor ancak emeğin büyümeden aldığı pay azalıyor

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı verilere göre Türkiye, 2022'de

yüzde 5,6 büyüme kaydetti. Ancak bu büyümenin yüksek enflasyon ve cari açık gibi ciddi maliyetleri de oldu. Ekim ayında yüzde 85,5 ile zirve yapan tüketici yıllık enflasyonu, yılın kalanında olumlu baz etkisi ile yüzde 65 düzeylerine geri çekildi.¹

Uzun dönem büyüme trendinin yanı sıra dikkat çeken bir konu da GSYH içinde emeğin payındaki düşüştü. 2000'li yıllara baktığımızda, Türkiye'de emeğin GSYH içindeki payının en düşük olduğu yıl olan 2022'de işgücüne yapılan ödemelerin payı yüzde 26,3'e geriledi. 2021 yılında yüzde 30 olan bu oran karşısında, net işletme artışı/karma gelirin payı ise 2021 yılında yüzde 52,3 iken 2022 yılında yüzde 53,7 oldu. Yani emeğin payı azalırken sermayenin payı artış gösterdi. Diğer bir ifadeyle, Covid-19 salgınıyla birlikte emek ve sermaye arasında gittikçe açılan makas, yaşanan ekonomik ve sosyal krizin yarattığı tahribatin bilançosunu yine işçilerin ödediğini gözler önüne serdi.

İşgücü ödemelerindeki artış, kârların çok uzağında

Açıklanan güncel raporlar da emek aleyhine gelişen süreci sayılarla ortaya koyuyor. TÜİK ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası işbirliğiyle yapılan "Sektör Bilançoları 2022" raporu sektörlerin karına ilişkin verilere erişmemizi sağlıyor. Rapora göre; "2022 yılında tüm sektörlerin

toplulaştırılmış dönem net kârı 1 trilyon 511 milyar 478 milyon TL oldu. İmalat, 776 milyar 333 milyon TL ile en yüksek net kâr elde eden sektör oldu. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü 350 milyar 439 milyon TL net kâr elde etti. Gayrimenkul faaliyetleri sektörü 2022 yılını 20 milyar 908 milyon TL ve eğitim sektörü ise 1 milyar 438 milyon TL net zarar ile tamamladı."

Verilere yıllara göre baktığımızda enflasyonist dönemde şirketlerin kar patlaması yaşadığı gözler önüne serildi. 2019 yılı sonuçlarına bakıldığında; "2019 yılında sektörlerin toplulaştırılmış dönem net kârı 249 milyar 333 milyon TL oldu. İmalat sektörü 118 milyar 249 milyon TL ile en yüksek net kâr elde eden sektör oldu. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü 42 milyar 95 milyon TL net kâr elde etti. Eğitim sektörü 2019 yılını 1 milyar 402 milyon TL ve gayrimenkul sektörü 1 milyar 240 milyon TL net zarar ile tamamladı." (TÜİK)

Ayrıca 26 Eylül 2023 tarihinde İstanbul Sanayi Odası (İSO), "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500)" araştırmasının 2022 yılı sonuçlarını açıkladı. İSO 500 de Sektör Bilançoları 2022 raporunda olduğu gibi artan karları gözler önüne serdi. Türkiye safları ihracatının yaklaşık yüzde 40'ının gerçekleştiği sanayi şampiyonları listesinin açıklanmasında gerçekleştirilen sunumda çalışan sayıları ve ödenen

1- Yazının bütününde yıllık verilere göre karşılaştırma yapıldığından, son açıklanan 2022 verileri kullanılmıştır.

Kaynak: TÜİK

TÜRK METAL

İSO 500 Seçilmiş Temel Göstergeler

	2020		2021		2022		Değişim (%)		
	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	Tutar (Milyon TL)	Pay (%)	2020/2019	2021/2020	2022/2021
Üretimden Satışlar (Net)	1.178.601	88,9	2.048.053	88,5	4.484.898	85,8	15,3	73,8	119,0
Faaliyet Karı (Zararı)	142.805	10,8	341.933	14,8	671.147	12,8	55,0	139,4	96,3
Finansman Göderleri	88.845	6,7	208.922	9,0	277.118	5,3	39,2	135,2	32,6
Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr (EBITDA)	184.447	13,9	405.287	17,5	807.747	15,4	43,1	119,7	99,3
Dönem Kârı (Zararı) (V.Ö.)	92.503	7,0	219.446	9,5	485.408	9,3	50,1	137,2	121,2

İSO 500 Çalışan Sayısı ile Ödenen Maaş ve Ücretler

	2020	2021	2022	Değişim (%)		
				2020/2019	2021/2020	2022/2021
Çalışan Sayısı (Kişi)	716.962	757.024	788.389	2,9	5,6	4,1
Ödenen Maaş ve Ücretler (Milyon TL)	78.331	104.466	193.959	14,4	33,4	85,7

46

Kaynak: <https://iso500.org.tr/sunum-ve-konusma-metni-iso-500> (Erişim Tarihi: 26.09.2023)

ücretler de yer aldı. 2021 yılı verilerine baktığımızda ortalama olarak dönem karı yüzde 137,2 artarken ücretlerdeki artış yüzde 33,4 seviyesinde kaldı. 2022 yılında ise 2021 yılına göre ödenen ücretlerde yüzde 85,7'lik bir artış yaşanırken dönem karı artışı yüzde 121,2 olarak gerçekleşti.

Gözler MESS Grup

Toplu İş Sözleşmesi'nde

Yaşanan ekonomik krizin beraberinde getirdiği yaşam mücadelesi, işgücü ödemelerinin düşmesi ve açıklanan kârlar nedeniyle gözler yapılacak olan toplu iş sözleşmelerine ve ücret zamlarına çevrildi. Türkiye ekonomisinin lokomotif konumundaki metal işkolunda örgütlü yaklaşık 150 bin işçiyi kapsayan Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) ve işçi sendikaları arasındaki toplu sözleşme

süreci 26 Eylül 2023'teki toplantıyla başladı.

Otomotiv ana ve yan sanayi, demir-çelik-döküm, beyaz eşya ile diğer metal sektörlerinde faaliyet gösteren lider şirketleri kapsayan toplu iş sözleşmesi, imalat sanayindeki yeri ve ihracat rekorları kıran şirketleriyle Türkiye ekonomisi açısından büyük önem arz ediyor. Türkiye ekonomisine bir nevi ayna tutan İSO 500'de yer alan 500 kuruluşun 178'i metal işkolunda faaliyette bulunuyor (TAEM, 2023). Metal sanayinin Türkiye ekonomisinin ana şalterlerinden biri olduğunu destekleyen bu araştırmayla birlikte büyük bir ağırlığa sahip olan metal sektöründe gerçekleştirilecek Toplu İş Sözleşmesi emek ve sermaye arasındaki makasın kapanması açısından önemli. Yapılacak olan sözleşme yalnızca bu sektörlerde değil, diğer sektörlerde de örnek sözleşme niteliği taşıyor.

Kaynakça:

TÜİK, 2023. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=T%C3%BCketici-Fiyat-Endeksi-Aral%C4%B1k-2022-49651&dil=1#~:text=T%C3%9C%C4%B0K%20Kurumsal&text=T%C3%9CFE'deki%20\(2003%3D100,%72%2C31%20o-larak%20ger%C3%A7ekle%C5%9Fti.](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=T%C3%BCketici-Fiyat-Endeksi-Aral%C4%B1k-2022-49651&dil=1#~:text=T%C3%9C%C4%B0K%20Kurumsal&text=T%C3%9CFE'deki%20(2003%3D100,%72%2C31%20o-larak%20ger%C3%A7ekle%C5%9Fti.) (Erişim Tarihi: 25.09.2023)
Türk Metal Sendikası Araştırma ve Eğitim Merkezi (TAEM), 2023. <https://www.turkmetal.org.tr/yayinlarimiz/arastirma-ve-egitim-merkezi> (Erişim Tarihi: 27.09.2023)
Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2022 (İSO 500), 2023. <https://iso500.org.tr/> (Erişim Tarihi: 26.09.2023)

İSO'dan 'Üreten Cumhuriyet' vurgusu

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)'nın Odakule Merkez Binası önünde açılan 'İz ve Miras' sergisinde, Cumhuriyet'in güçlü **sanayi** birikimi anlatılıyor. Sergi, meclis toplantısı öncesinde **İSO** yönetimi ve meclis üyeleri katılımıyla açıldı. **İSO Başkanı Erdal Bahçıvan**, yeni yüzyılda nitelikli eğitime ve nitelikli insan gücüne öncelik verilmesi gerektiğini söyledi. **6'da**

'Ağır bedeller ödemededen kırılğanlıklar azaltılmalı'

Meclis toplantısı öncesinde ISO yönetimi ve meclis üyeleri katılımıyla Cumhuriyetin kuruluşunun 100'üncü yılı için hazırlanan, Türkiye'nin güçlü sanayi mirasına, geleceğe yönelik gelişim idealine ve bir mirasın izinde ilerleyen yenilikçi doğasına işaret eden etkileşimli dijital 'İz ve Miras' sergisinin de açılışı yapıldı. ISO Odakule merkez binası önünde oluşturulan serginin açılışı büyük ilgi gördü.

RECEP ERÇİN

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Meclisi toplandı. Meclis'te "Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılı'nda Yeni Nesil Sanayi İçin Önceliklerimiz Neler Olmalı?" sorusuna cevap arandı. Açılışa bir konuşma yapan **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, "2023 yılını nispeten yüksek bir büyüme ile kapatacağımız açık. Ancak, büyüme kompozisyonumuzun kırılğanlıklarımızı artırdığını da unutmamamız gerekiyor. Sanayi üretimi ve ihracatın zayıf, özel tüketim ve ithalatın canlı seyrettiği dengesiz görünüm sürüyor. Bunun cari açık ve enflasyon tarafından yansımalarını yaşamaya devam ediyoruz. Tüm bunlara depremin kamu mali dengeleri üzerinde yarattığı baskıyı da eklememiz gerekiyor.

Orta Vadeli Program'da gördüğümüz bu yol haritasını tek cümlede özetlemek istersek; 'büyüme ve istihdamda ağır bedeller ödemededen, enflasyon ve cari açık gibi kırılğanlıkların azaltılmasıdır' diyebiliriz." ifadelerini kullandı. Bahçivan, "21. Yüzyıl pek çok alanda olduğu gibi üretim ve sanayi anlayışında da büyük değişimleri beraberinde getiriyor. Bu yüzyılın üretim ve sanayi anlayışı eskisinden gerçekten çok farklı. Ucuz işgücü ve ucuz ham maddeye dayanan eski üretim tarzı, yerini artık temel unsuru bilim ve teknolojiye dayalı yüksek katma değer olan bir sanayiye bırakıyor." diye konuştu.

'200 YILDIR PATİNAJ YAPIYORUZ'

"Bizleri yüz yıldır huzur ve barış içinde tutan en kıymetli bağ ve değer

cumhuriyettir. Barış içinde yaşıyorsak cumhuriyet sayesinde." ifadelerini kullanan Bahçivan, "Türkiye'de iktisadi büyümenin dünya ortalamalarına yakın, insani gelişmenin ise dünya ortalamalarının altında kaldığı görüyoruz.

200 yıldır patinaj yapıyoruz. Bu patinajdan kurtulmak için salt ekonomik büyüme, rakamlar ve niceliksel değerlere dayalı egemen anlayışı artık ivedilikle terk etmeliyiz. Yeşil ekonomiye dayalı bütünsel kalkınma, teknoloji odaklı yüksek katma değerli üretim, Ar-Ge, tasarım ve dijitalleşme, verimlilik ve ölçek ekonomisi, nitelikli eğitim ve nitelikli insan gücü Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında önceliklerimiz olmalıdır. Önemli olan konusulanları uygulamaktır." mesajları verdi.

İSRAİL'E SERT TEPKİ

"Savaşın da bir hukuku ve ahlaki olmasına rağmen İsrail maalesef çocuk, kadın ayırmadan masum sivilleri vurup geçiyor. Bu savaşa nasıl girildi sorusu yerini 18 gün sonunda bu savaştan nasıl çıkılır sorusuna bırakıyor. Gazze'deki savaş küresel hegemonya mücadelesi, ABD AB, Çin ve Hindistan bağlantılı tedarik zinciri, koridor projeleri dikkatlerden kaçırılmaması gereken gelişmeler. İnsan hayatından değerli hiçbir şey olamaz. İsrail'i şiddetle kınıyorum. Bu gidişe insanlığın dur demesi lazım. Ne İslamofobiye ne de antisemitizme prim verilmemeli." ifadelerini kullandı.

